

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill. Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.	Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: ÁVÉD JÁKÓ. Munkatársak: Dr. Mayer Ödön és Balla István. Kiadó: PAPP GYÖRGY	Szerkesztőség Apaffy utca 186. sz. Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézetében. Hirdetések díjszabás szerinti árban közöltnek.
--	--	--

A magyar nemzeti műveltség kilátásai.

Tisza István miniszterelnök program-be-szédjében a katonai dolgokról a következőket mondja:

1. A katonai nyelvkérdésről.

„Én azt hiszem konstatálhatjuk igenis azt, hogy a nemzeti közvéleményeknek igen széles rétegeiben él a vágy az iránt, hogy a közös hadsereg vezényleti és szolgálati nyelve magyar legyen. De azt hiszem, hozzáfűzhetem azt a másik észleletet, hogy a nemzeti közvélemény, mondhatni egyhangulag visszariad a nemzet és korona közti konfliktus mélyrehatóbb következményeitől és nem kívánja ezen óhajának megvalósítását erőltetni, oly időben, midőn az konfliktusra vezet.

Azt hiszem, hogy jóformán általánossá vált azon meggyőződés, hogy ezen kérdések a mai pillanatban az ország javára meg nem oldhatók, s hogy ilyen viszonyok közt meg kell elégedni az-
zal, ha azon kérdések oldatnak meg, a melyek megoldása a kormány és nemzet teljes egyetértésével lehet-séges.

Nagyon természetes, hogy igyekeznünk kell és igyekezni fogunk a hadsereg körül felmerülő összes ki-sebb-nagyobb kérdéseket akként megoldani, hogy a meg-oldás a jogosult magyar szempontoknak a hadsereg kö-zössége által vont határozatokon belül teljesen megfe-leljen.“

2. A katonai jelvény-kérdésekről.

„De hogy a nagyobb fontosságu dolgokat említsem ezen kormány igenis fentartja hivatalbeli elődjének azon álláspontját, hogy a hadseregben és általában a közös intézményeknél használt jelvények az országos közjogi helyzetnek meg nem felelnek. Kötelességének fogja tehát

ismerni közreműködni a kérdés olyan rendezésében, a mely az ország közjogi állásának megfelel.“

3. A katonai büntető eljárás.

„Egy másik fontos kérdés, amelynek megoldását már régóta sürgeti a törvényhozás, a katonai büntető eljá-rásnak kérdése. Ebben a tekintetben a törvényjavasla-tot előkészítő munkálatok meglehetősen előrehaladott stádiumban vannak. A kormány óhajlja, hogy a javaslat mielőbb előterjesztessék és hogy a javaslatban a közvet-lenségre, a szóbeliségre és nyilvánosságra fektetett eljárás ban a magyar nyelv érvényesüljön.

És az írásbeliek érvényesülését a beterjesztendő törvényjavaslat lesz hivatva megállapítani.“

4. A magyar tisztihány.

„Hivatalbeli elődeim már egy harmadik irányban is vállaltak kötelezettséget a t. Ház előtt, t. i. abban az irányban, hogy a nem magyar csapatoknál szolgáló ma-gyar honos tisztek az 1868-ban kibocsátott legfelsőbb kézirat értelmében lehetőleg mielőbb magyar csapatok-hoz helyeztessenek át, de ezzel az intézkedéssel a ma-gyar tisztihány kérdése megoldást nem nyer. Engedje meg a t. Ház, hogy azon meggyőződésemmek adjak ki-fejezést, miszerint a hadsereg kebelében és a hadsereg-gel kapcsolatban felmerülő nemzeti törekvéseknek leglé-nyegesebbje, legértelmesebbje éppen a magyar csapa-toknak magyar tisztekkel való szaturálásában áll. Ez az a tér, ahol a magyar nemzeti szempontokat, a magyar nemzetnek jogosult törekvéseit meg lehet valósítani, meg-lehet pedig valósítani úgy, hogy ezek messze kiható ha-tással legyenek a gyakorlati életben és meglehet valósi-tani úgy, hogy ezzel nemcsak esorbat nem ejtünk a had-sereg harczképességén és a leggyorsabb katonai szak-szempontokou sem, hanem ellenkezőleg lényeges szol-gálatot teszünk a hadsereg harczképességének is, mert a hadsereg harczképességét okvetlenül csak előmozdítja az, ha a magyar ezredek, a magyar csapatok tisztikara

és legénysége teljes fajbeli és érzelmi összhangban va-nak egymással.

Ezt tartja a kormány a hadsereg kérdése körül a legfontosabb, legkardinálisabb czéljának és kötelességé-nek, hogy ezen ügy megoldásánál működjek közre.“

5. A tisztképzés.

„Ezen czél elérésére szükséges lesz mindenek előtt az, hogy ez ország által szervezendő alapítványi helyek által biztosítsák az, hogy a tisztí növendékek körülbelül oly hányada magyar legyen, amely a legény-ségi arányszámnak megfelel. Az alapítványoknak igenis fizetni kell az országnak nemcsak azért, mert így szab-hatja meg az alapítványok összes feltételeit, hanem azért is, mert a mai bajoknak oka legnagyobb részt abban rejlik, hogy a katonai intézeteknél nagy számmal van-nak osztrák tartományok és rendek által fölállított ala-pítványi helyek, amelyek nem közös, hanem osztrák erő-forrásokból élnek, ahol természetesen az osztrák honok előnyben részesülnek. Ezt akarjuk ellensúlyozni.

A tanügy továbbfejlesztése a tanintézetek megfe-lelő szaporítása által is eszközölhető. Én azt hiszem, hogy már régi álláspontja a magyar delegációnak, hogy a mennyiben új tanintézetek szüksége merül fel, azok megfelelő arány helyreálltaig Magyarországon álltassa-nak fel. Tervbe van véve egy főreáliskolának felállítása és tervbe van véve egy kadetiskolának a felállítása, a mivel szemben az ország területén elhelyezett három al-reál iskola közül egy valószínűleg Ausztriába fog áthe-lyeztetni, miután az öt alreál iskola közül ma három van Magyarorszá-g területén. Reánk nézve tehát semmi gyakorlati értékkel nem bír az, ha az alreál iskolai nö-vendékek 60 százaléka az ország területén van. Ha pe-dig a tanügynek ily irányban a közönségtől nehézség-gek gördülnének, ott van mint a kérdés megoldásának másik módja, a honvédség keretében létező tiszt-képző intézeteknek megfelelő tovább fejlesztése.

T Á R C Z A.

Nevelősködés.

(Humoreszk.)

Apró hirdetéseim, melyeket „Jó nevelő“ jelige alatt közöltem, végre a következő levelet eredményezték:

T. Uram!

Ha képesnek érzi magát egy tíz és egy tizenhá-rom éves fiu gyermek vezetésére, úgy hajlandó lennék Önnek teljes ellátást és havi husz forint díjat adni. Állását bármikor elfoglalhatja. Válaszát várva maradok tisztelettel:

Br. Tóháthy Sándor.

Kartácsfalva u. p. Percze.

Miután az ajánlat minden várakozásomat felülmul-ta, haladéktalanul válaszoltam a méltóságos báró urnak, hogy megyek rögtön. Elintézetlen ügyeim rendezését a nagyharangra bízva, ruhatáromat, könyvtáromat egy kis házi kofferbe pakkolva, a jelzett napon vonatra ültem. Hah az úton milyen szépen kiszíneztem magamnak új állásomat. Keblem vitorláját a nevelői önérzet szele ma-gasra dagasztotta. Két báró fiut nevelni, akárki megvall-hatja, hogy szép dolog. Ki tudja milyen nagy emberek lehetnek valaha s akkor életrajzukban az én nevem is ott lesz, mert én ültettem beléjük . . . tudom is én most még, hogy miféle magvakat. Hátha a bárónak leá-nyai is vannak s egyik belém szeret? Miért ne? A re-gényekben az mindig úgy van, megtörténhetik most ve-lem a valóságban is. Milyen szép jövő áll előttem.

Igy fürdöttem egész úton a képzelődés délibábjai nak tengerében, míg végre a vonat Perczére ért. Le-szálltam s körülnéztem. Az őrház előtt egy férfi állott, a ki mihelyt megpillantott, felém közeledett. Félig falusi-

asan, félig városiasan volt öltözve s lehetett mintegy 40 éves.

— Ön a nevelő? — kérdi tőlem mérges hangon.

— Az vagyok.

— Akkor tessék!

Előre ment s én kufferemet czipelve utánna czam-mogtam. Az országuton egy jármű várakozott ránk, a mely épen olyan volt, mint az értem jött úr: félig ko-esi, félig paraszt szekér. Felültünk és megindultunk.

Kísérőm félre fordult s hallgatott. Tudja Isten én néha túlsokat tudok fecsegni, de most nem jutott eszem-be semmi. Végre nagy kinnal megszólaltam.

— Szép vidék . . .

Kísérőm mérges arczezal fordult felém.

— Hm! Szép Önnek, de nem szép annak, a kié. Csupa szikla, kavics, moha, páfrány. Nem ér egy pi-czulát.

Ennyit mondott s azzal ismét elfordult. Vajjon miért olyan mérges ez az úr? Mégegyszer megkísérlet-tem a társalgást.

— Ha szabad kérdezem, — mondtam alázatos hangon, — miféle viszony van uraságod és a báró úr között?

Ismét gyilkoló tekintettel nézett végig.

— Hát . . . — harsogta, — látott ön juhnyáját?

Nos akkor látott ott komondort is, mely a nyáját össze-tereli, ha a gulyás rossz. Nos én a báró úr nyáját tar-tom rendben, a cselédeket s több afféleket, mert külön-ben több lenne a kár a haszonnál.

Természetesen újra elfordult tőlem és az eget nézte. Soha ilyen mérges embert nem láttam. Feltet-tem magamban, hogy nem szólok többet hozzá. Szeren-sére már közeledtünk a faluhoz. Ekkor mégis újra megszólítottam.

— Kérem szépen, milyen ember a báró úr?

Mérges tekintet.

— A báró úr? Hát ő napjában kétszer viv. Ha nines ellenfele, a levegőt szabdalja, most önt fogja ka-szabolni. Ezenkívül kutyákat dressziroz, házinyulákat nevel, hosszú szárú pipából dohányozik és horkol a mi-kor alszik.

Ez már aztán jellemzés. Miféle emberek lehetnek ezek. Ha a „komondor“ ilyen, akkor a gazdája még furesább lehet.

A ház, mely előtt megállottunk szintén hasonlított a kocsizhoz, meg a „komondor“ úrhoz: félig kastély volt, félig parasztház. Az összhang tehát meg volt. Le-szállottunk s beléptünk a tágas udvarra. Legelőször is a báró úr két „dresszirozott“ kutyájával kötöttem ismer-tetséget, melyek közül az egyik barátságosan felágasko-dott s a vállamra tette a két lábát, nem tekintve azt, hogy előbb valami olyanba lépett, a mit az ember el-szokott kerülni. Egy rugással azonban, melyet a „komon-dor“ úr feléjük irányozott, megszabadultam. Az udvar közepe felé tartottunk, a hol egy nagy eperfa árnyában egy alak hevert és élesen horkolt. A mint oda értünk, kísérőm az alvó vállára ütött, mire az felkapta a fejét.

— Mi a fekete fe . . . — rikácsolta az, de észre-véve engem elharapta a többit és felállott.

— Ahá — szolt kezét nyujtva, — ön a nevelő, örvendek.

Ezzel jobbra, majd balra nézett, majd pedig gyor-san forogni kezdett a tengelye körül. Végre megállott és a fejére ütött. A kalapját kereste s nem vette észre, hogy a fején van. Furesa! Ismét hozzám fordult.

— Nos jöjjön, hadd mutassam be a családomnak. Ne öltözzék át, előbb essék keresztül a formaiságokon, aztán legalább nyugodtan kipihenheti magát. Szabó, — folytatá a „komondor“ úr felé, — legyen szives vitesse a nevelő úr kufferét a szobájába. Ugy, nős menjünk.

(Vége köv.)

Harmadik csoportja az intézkedésnek, amelyek ugyanezen eszmekörben mozognak, a katonai intézetekben használt tannyelvnek kérdése, amire nézve kijelenttem, miszerint az ország területén elhelyezett összes katonai intézetek összes osztályaiban a tannyelv és a vizsgálati nyelv a tantárgyak jelentékeny részére nézve a magyar lesz legalább oly mértékben, hogy a belépő magyar ifjak előmenetelét a nyelvkérdés ne akadályozza és hogy mindazok, akik a tanintézetet elvégezték, a magyar nyelvet teljesen bírják.

Azt hiszem hogy ebben kellő garancia rejlik arra nézve, hogy itt tényleg a lényeges és fontos tantárgyakról lesz szó, különben teljes meggyőződéssel állíthatom, hogy ha a tanterv, amely most még nincs megállapítva, véglegesen meg lesz állapítva, ez teljes megnyugvást fog kelteni, arra nézve hogy itt tényleg fontos, lényeges és jelentékeny számú tantárgynak magyarul való tanulásáról van szó.

Ezek után áttér a miniszterelnök kormányzása irányelveire és ezeket mondja:

1. A szabadelvűség.

„Ami az irányelveket illeti talán felesleges is mondanom, hogy a kormánynak két kardinális irányelve van, a szabadelvűség és a nemzeti szempont. Az a szabadelvűség, a melyik nem aprioristikus, általános igazságok hangoztatásában szükségnélküli napirendhozatalában az elhamarkodott megvalósításában rejlik, hanem a mely számol az élet gyakorlati igényeivel és azokat a kérdéseket igyekszik megoldani, a melyeknek megoldását a nemzet gyakorlati érdekei valóban szükségessé teszik és a melyek megoldásra megérték, de ezután minden egyes kérdés megoldását határozott szabadelvű szellemben fogja meg, vagyis úgy, hogy azoknál a szabadság, a jogtisztlet szempontjai valóban érvényesüljenek.“

2. A nemzeti szempont.

Első kardinális irányelvünk a szabadelvűség, a második a nemzeti szempont, a magyar nemzeti politika igénye, mert a magyar nemzet ereje fokozásának, növelésének és fejlesztésének igénye a magyar nemzeti állam teljes kiépítésének igényei, háttérbe nem szorulhatnak egyetlen egy fontosabb kérdés megoldásánál sem. Ezt az államot a magyar nemzet alkotta meg, erre az államra a magyar nemzet nyomta rá a maga sajátos egyéni jellegét. Ezt arról nemcsak letörölni nem engedjük, de azt a reformok terén is lehetőleg élesen kidomborítani akarjuk.“

3. Nemzetiségi szempontok.

„Éppen ebből a tényből, hogy a magyar nemzet nyomta rá ez államra jellegét, ebből folyik az is, hogy a jogtisztlet és a testvéri szeretet álláspontjára helyezkedik ez állam az országnak idegen ajku polgáraival szemben. Ezer év óta élnek ez országban békében a magyar nemzettel együtt széles rétegei olyan idegen ajku polgártársaink, akiknek saját nemzetiségük, saját nyelvük, saját etnografiai egyéniségük van. Ezt respektálták apáink a múltban, ezt respektálni becsületbeli kötelességünk a jövőben is, és én azt hiszem, egyenesen a magyar nemzet legjellemzőbb egyéni tulajdonságához maradunk hűek és egyuttal a magyar nemzet jól felfogott érdekét szolgáljuk, ha magunktartását a nemzetiségekkel szemben a jövőre is a jogtisztlet és az igaz rokonszenvtől áthatott testvéri érzület fogja vezetni. Átvagyunk hatva attól a meggyőződéstől, hogy ez ország nem magyar ajku polgárai bizalmának, rokonszenvének megnyerése, megerősítése fontos nemzeti feladat és hogy a kölcsönös jó viszony ápolása életkérdés, magukra ezen idegen ajku polgártársainkra nézve, de egyuttal fontos érdeke a magyar nemzetnek is.

Éppen azért nemcsak a magyar államnak, nemcsak a magyar nemzetnek, de maguknak az ország idegen ajku polgárainak is legveszedelmesebb ellenségeit látjuk azokban a veszedelmes izgatókban, akik idegen ajku polgártársaink lelkiületét megmételtyezik és őket a magyar nemzet, a magyar állam ellen izgatják. Közös ellenséget kell látnunk ezekben és mint közös ellenség-gel kell velük elbánni az által, hogy teljes szigorral érvényesítsük velük szemben a rendelkezésünkre áll fegyvereket és kérjük a törvényhozástól ezen fegyverek súlyosítását.

Mint ellenségekkel kell hogy elbánjanak velük maguk az ország idegenajku polgárai is, mert az a cél, amelyet én lelkem egész melegevel óhajtok, t. i. az érzelmeknek igazi összeforrása, a haza minden polgárában faj- és nemzeti különbség nélkül csak akkor lesz elérhető, ha ez ország idegenajku polgárai visszhangot adnak erre a törekvésre nemcsak szóval, hanem tettekben is, az által, hogy éles határvonalat húzzanak maguk között és ezen hazafiatlan elemek között.

A tanárok, tanítók fizetéséről és az iskolákról így szól:

1. A felekezeti iskolák emelése, megsegítése és felügyelése.

„A felekezeti iskolák tanítóinak és tanárainak kérdése szintén fontos kérdés. Én ott is azt tartom, hogy a felekezetek jogos érdekét is sértené, de az ország általános kulturális szempontjaiba is ütköznék az, hogy ha módot nem nyújtunk nekik, hogy a felekezetek a maguk tanintézeteivel lépést tarthassanak az állami tanintézetekkel. Én azt tartom, hogy az államnak szigorúan örökölnie kell afelett, hogy a felekezeti tanintézetek a megbízható hazafiúi érzületnek melegegyái legyenek.

Szigorúan örökölnünk kell a felett, hogy a felekezeti iskola teljesítse azon törvényes kötelességét, mely a magyar nyelv tanítása, a magyar kultúra terjesztése terén hárul rá. Ezt a felügyeletet talán szigorubban kell teljesíteni, mint eddig teljesítették. Én éppen a nevelésügy terén ez ország hazafias szellemű felekezeteit és az államot valódi szövetségtársaknak, valódi munkatársaknak tekintem.

És én azt tartom, hogy a közoktatásügynek objektíve is leghelyesebb, a nemzeti kultúrát legjobban gazdagító és legsokoldalubbán tovább fejlesztő megoldása az, a mely az állam és a felekezetek között ezen a téren bizonyos egészséges versengést támaszt. Én igenis kívánom az állami tanügynek is tovább fejlesztését; tölts be az állam mindazon üröket, a melyek a nemzeti kultúra terén betöltésre várnak, állítsa fel azon típusokat, azon elrendő zsinórmértéket, hogy úgy fejezzem ki magam, melyek felé a felekezeteknek törekedniük kell. De aztán ne csak el ne nyomja, ne csak háttérbe ne szorítsa a felekezeti tanügyet. Ott a hol lehet és a mennyiben lehet, jöjjön segítségére a felekezeteknek.

Én azt hiszem, hogy ha fontolóra vesszük azt — bárhogyl gondolkozzék valaki elvileg a kérdéstről, hogy a magyar ifjuságnak és talán szabad legyen hozzátennem, különösen a tösgyökeres magyar ifjuság jelentékeny hányada felekezeti tanintézetekben nyeri nevelését, nagyon fontos állami érdek van abban, hogy a felekezeti tanintézeteken a kultúra nívója ne egy inferioris nívó legyen.“

2. A felekezeti tanárek fizetésének rendezése.

Ez ismét új súlyos pénzügyi következmény, mely ezen iskolák tanárainak és tanítóinak fizetésrendezése úgy, hogy felelősségünk teljes tudatában, de egyuttal érezve a kötelességet, hogy a fontos kérdés a házat és az érdekelt köröket tájékoztassák, ma egyebet nem mondhatunk, mint azt, hogy sürgős feladatunkat fogja képezni legalább hozzávetőlegesen kiszámítani azt, hogy e fizetésrendezésnek kiépítése az egész vonalon minő pénzügyi következményekkel jár.

A felekezetek számára kell azokat a segélyforrásokat rendelkezésre bocsátani, melyek által elérhetik a felekezetek azt, hogy saját tanítóik és tanáraik s az állami tanítók és tanárok helyzete között mélyreható differenzia ne legyen.“

3. A tanügyi politika.

„Ami közoktatásügyi politikánkat illeti, a közoktatás terén intézményeinknek az állam anyagi erejéhez mért fokozatos továbbfejlesztése lesz főfeladatunk, a felekezetek jogainak tiszteletbentartása mellett, de az állami és nemzeti szempontok minél hatályosabb érvényesítésével.“

4. A kath. autonomia.

„Ami pedig a kormánynak az egyházi téren fennlévő hatáskörét illeti, az új kormány is, úgy mint elődei, készségesen fog közreműködni a magyarországi katolikusokra vonatkozó önkormányzati kérdésnek. Közmegnyugvással való megoldásában és a lelkeszi jövedelem megfelelő kiegészítésének mielőbbi megvalósításában.“

5. Az 1848. XX. t. cz.

„Ami pedig az ország egyéb vallásfelekezeteit illeti, a mint méltóztatnak tudni, a két protestáns egyház élén álló illetékes testületek éppen most foglalkoznak azon konkrét javaslatok kidolgozásával, amelyekkel az 1848. XX. törvényezikk végrehajtása ezimén fog az államhoz fordulni. Én úgy gondolom, a kormány helyesen jár el akkor, ha mindenekelőtt bevárja ezen egyházi tényező javaslatait s azokra nézve igyekszik velük egyetértő megállapodásra jutni. Legyen a t. Ház róla meggyőződve, hogy a kormányt a maga állásfoglalásában egyfelől az összes bevett vallásfelekezetek iránti teljes jóakarattal, másfelől az állam pénzügyi helyzetére való kötelezés tekintet korlátai között azon óhaj is vezeti, hogy ezen függő kérdések az 1848. XX. törvényezikk szellemében lehetőleg közmegnyugvással nyerjenek megoldást.“

6. Szociális viszonyok.

„Egyike, a legfontosabb földadatoknak a munkáskérdés rendezése. Ez az ügy maga gyermekbetegségein legjobb volna, ha már most átesnék, a mikor a szociális küzdelmek még nem vernek nagy hullámokat az országban. Munkás-szakegyleteket kellene alakítani, hogy az egy szakhoz tartozó munkások érdekeiket megvédhessék. A munkások így a szellemi és erkölcsi nevelésnek arra a fokára jutnak el, a hol politikai jogukban is lehetne részesíteni őket.

Különösen tekintetet érdemelnek itt a városok viszonyai is. Az az általános panasz, amely elől nem lehet elzárkózni és amelylyel nagyon komolyan foglalkozni kell, hogy a közösségi terhek és ennek folytán a pótladók a közelmúltban óriási mérvben emelkedtek, talán fokozott mértékben áll a városokra nézve, ahol, különösen egyes városoknál, a város rohamos fejlődése, a modern élet rohamosan szaporodó nagy feladatai olyan újabb és újabb terheket rónak a városokra, amelyek a mai financiaiális rendszer mellett igen nehezen elégíthetők ki. A kormány sürgős feladatnak tekintti, hogy mind ezen fontos kérdésekkel, tehát úgy a városok helyzetét általában, mint különösen a főváros helyzetét is érintő megoldást kívánó kérdésekkel lehető gyorsan, alaposan foglalkozzék és — amennyire csak az állam pénzügyi helyzete megengedi — segítségére jöjjön a városoknak.

Felhívás

Magyarország bortermelői, borkereskedői és borbizományosaihoz!

A legsúlyosabb viszonyok között szinylődő magyar borgazdaság fejlesztésére, a borértékesítés előmozdítására alakult a múlt évben a Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége!

Ezen szövetségnek alig egy évi fenállása óta kifejtett működését esetelnünk, szükségtelen. Köztudomásu, hogy Országos Szövetségünk ezéltudatos, lankadatlan és önzetlen tevékenysége máris mily eredményeket ért el. Megvetettük a borgazdaság és borforgalom egészséges fejlődésének egészséges alapját! Egy közös táborba gyűjtöttük Magyarország bortermelőinek és borkereskedőinek legtekintélyesebbjeit és ezen két egymásra utalt tényezőnek érdekeit összeegyeztetve, szüntelenül ül dolgozunk a magyar bor és magyar borkereskedelem régi jó hírnevének helyreállításán, a borfogyasztás emelésén, a magyar borhoz való bizalomnak visszanyerésén, régi piacainak visszahodításán és újabb piacok megszerzésén.

Az eddig elért eredmények serkentenek a további munkasságra és tudatában vagyunk annak, hogy valamint az általunk felmutatandó eredmények arányában nőni fog a Szövetségünkbe belépő tagok száma, ép úgy fog e tagszám szaporordásának arányával lépést tartani működésünk sikere is.

A borforgalom élénkítésére és a borértékesítés megkönnyítésére igen célszerű eszköznek tartjuk a bortőzsde intézményét, melyet oly formán óhajtuk létesíteni és kifejleszteni, hogy eleinte, minden hónapban borvásárt rendezünk, melyen Szövetségünk bortermelő tagjai eladó borkészleteiknek mintáit bemutatják a vásáron megjelenő borkereskedőknek és borbizományosoknak, kik az egész országból beküldött bormintákból egy helyen válogathatnak és így bevásárlásaikat sokkal egyszerűbben és könnyebben végezhetik,

A bortőzsde megnyitásával egybekötött első borvásárt 1903 évi november hó 28-án rendezzük a Magyar Kereskedelmi Csarnok helyiségében (Budapest V. Szabadság-tér 12.)

Országos Szövetségünk csak a saját tagjai részére rendezi ugyan a rendes borvásárokat, de hogy intézményünk és működésünk helyességéről személyes meggyőződést szerezhessenek, elhatároztuk, hogy az első nagy borvásáron — kivételesen — az ország minden termelője részt vehet.

Felhívjuk tehát Magyarországi bortermelőit, borkereskedőit és borbizományosait, hogy a borértékesítés fejlesztésére hivatott és a magyar kormány által is támogatott első kísérletünk sikerét és ez által saját jól felfogott érdekeiket is előmozdítani és a borvásáron minél számosabban résztvenni sziveskedjenek.

Hazafias tisztelettel

Budapest, 1903. november hó 10-én.

VI., Bajza-utca 26.

A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége.

Tudnivalók:

1. A borvásár 1903. évi november hó 28-án d. e. 10 órakor lesz megnyitva. A vásár egész napon át tart.

(Szükség esetén meghosszabbíttatik a vásár tartama még egy nappal.)

2. A borvásáron mint eladó részt vehet minden magyarországi bortermelő, aki abbeli szándékát az Országos Szövetség központi irodájában legkésőbb f. évi november hó 20-áig bejelenti. A magyarországi borkereskedők és borbizományosok közül azonban csakis azok vehetnek részt a vásáron, akik az Országos szövetség tagjai.

3. Minden résztvevő köteles az eladásra szánt borainak minden fajtajából 3—3 darab félliteres minta üveget bérmentesítve beküldeni és eladó borának mennyiségét, árát és raktározási helyét bejelenteni, valamint azon szőlőfajokat megnevezni, melyekből bora készült. A minták a tulajdonosnak peesétjével ellátandók és legkésőbb f. é. november hó 23-áig beküldendők.

4. A beküldött mintákból az érdeklődő vevők részére a vásáron egy-egy üveg lesz kibontva. Ha a bor vevőre talál, úgy ennek is kiadatik egy lepecsételt minta, míg a 3-ik üveg a szövetség irodájában visszatartatik mindaddig, míg a vevő a megvett bort rendben átvette. Az el nem adott borok mintái a beküldők rendelkezésére állanak.

5. Minthogy a borvásáron történő vételek és eladások azon kikötés mellett köttetnek, hogy a minta az eladó bornak teljesen megfelel, — figyelmeztetjük a tisztelt eladókat, hogy csakis oly mintákat küldjenek, melyek az eladó borkészletüknek hű átlagát képviselik.

6. A mintát beküldő termelő, személyes megjelenésében való megakadályozása esetére akárkit, s így a Szövetség központi irodáját is megbízhatja borainak eladásával.

7. A borvásáron kötött üzletek után a szövetséget semminemű közvetítési díj nem illeti.

8. Az összes vételek és eladások a szövetség irodája által nyilvántartatnak és közzétételnek.

9. A bortőzsde ünnepélyes megnyitásának programja az utolsó héten lesz hírlapilag közzétéve.

10. Az összes bejelentések, mintaküldemények, tudakozódások, stb. Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége Központi Irodája Budapest, VI. kerület, Bajza utca 26. címre küldendők.

A központi iroda mindenkinek szívesen szolgál felvilágosítással.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár. 1903. november 19.

— **Választás.** Városunk választó polgárai f. hó 13-án a halálozás folytán megüresedett egy megyebizottsági tagságra dr. Mohay Sándor igazságügyi államtitkárt választották meg, a ki az előtt mint virilis volt tagja a vármegye bizottságának, Budapesten fizeti adójának nagyobb részét, hát nálunk a virilisek sorából törülték. A választáson 600 választó közül 66 vett részt s ezek szavazatából 57 esett Mohayra, 8-an Zomora Dániel kanonok-plebánosra szavaztak, míg egy szavazat Pál Antal gimn. igazgatóra esett.

— **Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök** úr f. hó 14-én Kolozsvárra érkezett. Azon napon este meglátogatta a Szent-Józsefnek nevezett főnövelő intézetet s az egyetemi polgárokhöz, kik a főpásztort tüntető melegséggel fogadták, igen szép beszédet intézett. Vasárnap délután a vecsernyén szólott kolozsvári híveihez. Beszámolt római útjáról s kiosztotta X. Pius pápa áldását, melyet a pápa általa küldött a magyarországi katolikusoknak. Szerdán az erd. róm. kath. statusgyűlésen elnökölt. Erősen hisszük, hogy a miket a hír ő méltósága egészségének megromlásáról hozzánk hozott, nem valóság.

— **Az erdélyi róm. kath. státusgyűlést** f. hó 18-án Kolozsváron tartották meg. Az igazgatótanács igen érdekes jelentése képezte itt főként a tanácskozás anyagát. Kiemeljük ebből azt, hogy benne Fogarassy Mihály boldogult erdélyi püspök egyetemi alapjára vonatkozó végrendelet teljes szövege közzétetett. Azt is jó tudni, a mit a jelentés közöl, hogy Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök úr a lefolyt évben templom- és paplak építésére 55095 koronát adományozott.

— **Nyugdíjazás.** Téglás Gábor ezimzetes főigazgató s a dévai főreáliskola derék igazgatója s 32 éven át buzgó és eredményesen tevékeny munkása saját kérésére nyugalmába vonult. Ezen alkalommal Elischer József nagyszabasi kir. tankerületi főigazgató igen meleg és elismerésben gazdag bucsuzó iratot intézett hozzá. Téglás a régészetnek és a geológiának neves munkása s mint ilyen a magyar kultúrának jelentékeny művelője, a melynek most még több időt szentelhet. Nem tudom megállani, hogy az említett iratnak egy pár sorát ne idézzem: „Volt módomban nekem közvetlen közelből szemlélni azon meghatóan bensőséges viszonyt, melyet Nagyságod leereszkedő nyájasságával, páratlanul finom tapintatával és nemes szívének melegével maga és az iskola növendékei között megteremtteni és mindvégig fenntartani tudott; volt módom meggyőződni azon megalkuvást nem ismerő hazafias hűségéről, szigorú kötelelőszegéről és önfeláldozó odaadásról, melyet Nagyságod tanári és igazgatói hivatás teendőiben kezdettől fogva mind a mai napig rendületlenül tanusított; volt módom megilletődve figyelemmel kísérni azon apostoli és eredményekben dúsgazdag buzgalkodást, melyet Nagyságod az intézeti szegény és törekvő ifjúsága javára újabb meg újabb jutalmi- és ösztöndíj-alapok létesítésével kifejtett; volt módom végre bámulni azon lángoló ügyszeretettel, melylyel Nagyságod régen mult idők emlékeiből megbeesülhetetlen kincseket igyekezett kiaknázni és bőven ki is akpázott magyar kultúránk áldására és imádott hazánk dicsőségére.”

— **Esküvő.** Korbuly Kristóf nagyenyedi kereskedő f. hó 14-én tartotta esküvőjét Aradon Nuber Károly m. á. v. főmérnök és neje leányával Terkával.

— **Bánffy-párt alakulása Kolozsvárt.** Vasárnap este barátságos vacsorázás közben alakították meg Kolozsvárt a Bánffy-pártot. A magalakításban Bánffy hívei közül egyetemi tanárok, ügyvédek előkelő iparosok, kereskedők, bankigazgatók, hivatalnokok köréből, tizenhaton vettek részt. A vacsora a New-York külön helyiségében tartott. Megbeszélték a programot, amelyet pár nap múlva hivatalosan is közzé fognak tenni. A pártot megalakítottak jelentették ki és nyomban hozzá látnak hívek toborzásához. A párt program pontjai közé tartozik a külön vámterület, önálló nemzeti külön hadsereg stb.

— **Ezüstmenyegző Magyarigenben.** Frondl Gyula magyarigeni községi jegyző és kedves neje f. hó 12-én ünnepelték egybekelésüknek negyedszázados évfordulóját. Ezen ünnepélyen, melyen impozáns módon nyilvánult a tisztelet és közbeesülés, melyet a jubiláns házaspár vivott ki magának, tudósítónk feljegyzése szerint a következők vettek részt: Kucsinszky Ferenc es. és kir. kapitány nejével Stadion Paula grófnéval, ki a boldog jubilánsok nevelt leánya, Csuka D. főszolgabíró, Binder F. főszolgabíró nejével, Sántha J. plebános, Bartók D. ev. ref. lelkész nejével és nővérével, Konez A. ny. megyei főpénztárnok nejével és leányával, Valentics J. cs. és kir. főhadnagy, Deutsch M. dr. orvos, Jánky L. gyógyászerész, Zlamál Á. és Rass K. tanárok, Ucsnay I. tábori lelkész Deutsch M. nagybirtokos, Korbuly E. városi jegyző Rózsika nővérével, Sükösd G. jegyző stb. Fényes s mindemellett kedélyes vacsora zárta be az ünnepséget. A vacsora a t sok — szellemes pohárköszöntőt — az első Sántha plebános mondotta — hallottunk. Azzal a jó kívánsággal távoztunk — magától értődik: késő éjjeli órákban s ki a hogy — a jubilánsok vendégszerető házából, hogy a Gondviselés őket még soká éltesse s áldja meg őket még legalább újabb huszonöt évi boldog együttléttel, hadd válják frigyük mind nemessebbé, drágábbá legyen az ezüsből a **arany**.

— **Egyházi választások.** Az erd. ref. egyházkerületnek most lefolyt közgyűlésén a kerületi tanügyi bizottságba három évre, rendes tagnak megválasztották vármegyénk területéről: Sándor János esperest, Gáspár János gondnok és Váro Ferenc tanárt. Póttagnak: Zayzon János választánárt.

— **Nyugdíjazás és kinevezés.** Ugy halljuk, hogy az igazságügyi miniszter úr Bolyay Dónest a gyulafehérvári törvényszék irodavezetőjét saját kérésére nyugdíjazta és helyébe Molnár Jánost ugyanazon törvényszék tevékeny irodatisztját nevezte ki.

— **Tanári választás.** Az erdélyi ref. egyházkerület közgyűlése Veress Gábort, kinek egyik igen szép melódramáját a mult télen az itteni Vöröskereszt egyesület egyik fillérestélyén adatta elő, a nagyenyedi kollegiumhoz rendes ének- és zenetanárná választotta meg.

— **Az erdélyi ref. egyházkerület** mult napokban lefolyt közgyűlésének egyik jelentőség teljes indítványa volt a Hegedüs Sándor é. A részvénytársulatok és budapesti házak válságos helyzetbe sodorták az egyházkerület pénzügyeit. Hegedüs most azt indítványozta, hogy a Fonciére, Déli vasut, Első M. szállítási vállalat részvényeitől s a fővárosban szerzett házakról, mint a melyekkel a befektetett tőke nem helyesen és sikeresen van gyümölcsöztetve, az egyházkerületnek szabadulni kell. Szomorú elégtétel ez azoknak, kik óva intettek egykor az egyházkerület vezérferfiat, hogy a börze- és telekspekulációktól tartozkodjanak.

— **Vérengző verekedés** volt f. hó 8-án este Nagylakon. A gör. kath. iskola építését megnyert vállalkozó két veder pálinkát adott a népnek s mikor azt megitták, sokan még a kocsmában saját költségükön ittak és sokan megrészegedve a muzsika és ének felett való versengés miatt pettegetes verekedést rendeztek. Egy Bartha nevű fiatal embernek az orresontját hasították ketté, kinek ssgitségére apja, Bartha Márton molnár sietett. Ezt agyonverték, sőt még szegény leányát is, ki apja és testvére segítségére sietett, megsebesítették. Két magyar legény is kemény ütést kapott, a midőn ezek Dósa Emma birtokosnő istállójába futottak, hogy magukat megmentsek; a részeg üldözők az istálló ablakait törték be. Nagylakon különben nem a legjobb lábon állhat a közesend dolga, mi abból is kitétszik, hogy Csiky Albert birtokos ablaka alatt lövöldöztek, de a tettest nem sikerült megtalálni. Az említett szomorú végű verekedés hallatára a községi előjáróság a marosujvári főszolgabírói hivatalhoz még azon éjjel jelentést küldött, ki a csendőröket kirendelte s hétfőn a járásbíróság kiküldöttjével megindította a vizsgálatot. A főczinkosokat és verekedőket összefogatták és Gyulafehérvárra, a kir. törvényszék fogházba kísértették. A mint a tényállásból látható s a miként biztos forrásból is tudjuk, nem igaz az, a mit némelyek állítanak hogy abban nemzetiségi vonatkozás volna. De még ha volna, sem kellene azt nyilvánossá tenni, mert azzal a mai helyzetben csak fölösleges aggodást okoznánk s okai lennénk hasonló versengések felidőzésének. Mindenesetre szigorú büntetést kell szabni az ily elvadulások meggátolására s ami fő, korlátozni kell a pálinkaivást s a szenvedélyek felkeltését.

— **A Gyulafehérvár és Vidéke** ezim-mel városunkban megindított lapnak első száma megjelent. Gyulafehérvárnak tehát „a mi eddig nem volt”, van már lapja. És mivel ezen lap szerint annak, hogy városunkban „a közélet lanyha, nincsemmi érdeklődés semmi iránt, a mi közérdek és nincstársadalmi élet” oka a többi között az volt, hogy nem volt lapja, úgy következtetnünk kell azt, hogy most már, miután városunknak lapja van és miután nem lehet feltételezni és elfogadni, hogy az említett dolgokhoz szükséges egyéb tényezők hiányoznának, mert kell, hogy meglegyenek, a hol annyi intelligens ember és oly szép kereskedelmi élet van, a közélet, a mi eddig szerinte aludt, fel fog lendülni; az érdeklődés a közérdek iránt, a mi szerinte eddig teljesen hiányzott, megfog indulni minden iránt; a társadalom, a mely eddig szerinte nem volt, lenni fog; a kereskedő tanoncok, kiket az ipariskola eddig szerinte olvasni sem tudott megtanítani, magas tudásra tesznek szert és az utazók, melyek eddig szerinte piszkosak voltak, tükörtisztává lesznek. Hát mi, a kik eddig szintén mindenképp teljesen függetlenül ugyanezen céloknak megteremtéséért, mert azok ezen társadalomban mindig megvoltak és éltek, hanem csak gyarapításáért s emelkedéséért küzdöttünk és most bámulva kell látnunk, hogy ama lap szerint semmik voltunk és semmisségünkben semmit sem tudtunk elérni, sőt talán még ami volt, azt is összetörtük: ahílatos bámulattal tekintünk a Gyulafehérvár és vidéke ezimű lapnak merész szárnyasatlogásaira és még merészebb mondásaira, melyekhez hasonlókra mi képesek nem valánk és ezen lapot városunk közönségének most már igazán figyelmebe és szívós pártolásába ajánljuk, mert Istenbizony megérdemli. Előfizetni lehet Schäser Ferencnél.

— **Gondnoksági gyűlés.** Az állami iskola hosszabb kényszerszünetelés után újra megkezdte működését. Ugy a tanítótétel mint a gondnokság serényen fogott a munkához, mert pótolni kell azt a mulasztást, a mi majdnem két hónapig tartott, hogy végeredményében az érdekelt közönség is meg legyen nyugodva afelől hogy gyermekeik el iskolai életében a folyó

KLEIN DÁVID

úri szabó, megnagyobbított üzletét az **Európa szálloda mellett** (Glück-fele házban) megnyitotta. Elvállal bármely igénynek megfelelő legdivatosabb **uri ruhák** készítését. Nevezetesen **szalon ruhákat, divatos öltönyöket, téli és tavaszi felsőket** legszebb kivitelben, valamint minden szakmába vágó munkálatokat **jutányos árban és előnyös feltételek mellett.** Raktáron tart állandó készletben és gazdag választékban **legújabb divat szerinti ruhaszöveteket.**

tanév nincs elveszve. Ámde legyen megnyugodva és felvilágosítva az érdekelt közönség azon körülményről is, hogy az állami iskola épülete leszakadva nem volt soha, mint azt rossz akarattal egyesek korpoltálták. A mikor még csak sejtelemről lehetett szó, az iskola előljárósága megtette a kellő intézkedést arra, hogy nehogy a tanulók életében valami kár történjék. A gondnokság pedig a legnagyobb erélyvel intézkedett, hogy az isk. épület helyreállíttassék. — Ma már ez a helyreállítási munka is be van fejezve, s folyik benne a csendes alapvető munka. Mielőtt a felvett czímhez szóltam volna, ezeket tartottam szükségesnek röviden elmondani. Az áll. isk. gondnoksága e hó 12-én tartotta gyűlését. A tagok csaknem teljes számban vettek részt. Tárgyai személyi és anyagi ügyek voltak. Így sajnálattal vette tudomásul a gondnokság Halmágyi kir. tanfelügyelő eltávozását. Az új tanfelügyelőt Máthé Géza urat pedig örömmel üdvözölte és kérte a jó akaratú támogatást. A számvizsgáló bizottság jelentéséből kitűnt, hogy az 1902/903-ik tanév 2239 K. 30 f. bevétel, 2203 kor. 17 f. kiadás, és 36 kor. 13 f. pénztár maradvánnyal záródott. Igazgató jelentése alapján tandíjmentességért folyamodott 164 tanuló. A tandíjmentességet a gondnokság megszorítani kívánta. Megállapított a havonkinti iskolalátogató gondnoksági tagok névjegyzéke. Kisebb keblű ügyek tárgyalása után a gyűlés véget ért.

— **Az alsófehermegyei róm. kath. tanító-egyesület.** 1903. november hó 25-én Szászsebesen, a róm. kath. iskolában közgyűlését tart. Tárgysorozat:

1. 8¹/₂ órákor isteni tisztelet. 2. Gyakorlati tanítás a magyar nyelvtanból a III. osztályban. Tartja Resch J. Lőrincz, tanító. 3. Elnöki megnyitó. 4. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 5. II. Rákoczy Ferencz, felovassa Wagner S., főgymn. tanár. 6. Jelentés a pályaművekről. 7. A gyakorlati tanítás megbírálása. 8. Az egyházi ének és zenéről felolvasa Resch L. György, székesegyházi katnagya. 9. A jövő gyűlés helyének és tárgyainak meghatározása. 10. Indítványok. A tagsági díjak befizetése. A közgyűlésre a t. egyesületi tagokat és a tanügy barátjait tisztelettel meghívjuk. Gyulafehérvárt, 1903. november hó 10-én. Dr Körödy Péter, egyesületi elnök. Jegyzet. A gyűlés után közebéd lesz. A kik ezen résztvenni szándékoznak, jelentkezzenek 3 nappal korábban Resch J. Lőrincz tanító urnál Szászsebesen.

— **Felvétel gyakornokká.** A m. kir. posta és táviráda igazgatóság Roska Lászlót a gyulafehérvári m. kir. posta és távirdához gyakorlatra osztotta be.

— **Az adó.** Reinbold Olivér p. ü. igazgató jelentése szerint Alsófehermegyében a 3508704. kor. adótarozásból 553340 koronát fizettek be s 316731 koronával kevesebb folyt be, mint a mult évben eddig az ideig befolyt.

— **Uj iskolák.** Uj állami óvodát nyitottak Marosujvárt és uj gör. kel. iskolát Alvinczen.

— **Állatorvosi minősítés.** Patak Manó magyarigeni állatorvos október havában tartott állatorvosi tisztvi vizsgán képesítő bizonyítványt nyervén ez által az 1900 évi XXVI t. cz. 4 §-ában a m. kir. állatorvosi állások elnyerésére előírt minősítést megszerezte.

— **A törvényhatósági ipartanács** rendes tagjaivá: Cirner Józsefet és Oláh Andrást, póttagokkul ifj. Winkler Jánost és Király Bélát választották meg.

— **A gyermekek** legjobb erősítő- és tápszereül a Zoltán-féle csukamájolaj ajánlható, mert könnyen emészthető, tápereje nagy, rossz szaga és íze nincsen, miért felnőttek, valamint gyermekek szívesen veszik be. Üvegenként 2 koronáért kapható a gyógyszerárakban.

— **Utjaink.** A mogos-miklestei útvonalon a földmunkálatok jól előhaladtak s néhány nehézség leküzdése után Bucsum és Mogos között az útvonal meg lesz nyitható.

— **Kincstári vadászterület bérbeadás.** A szászsebesi erdőhivatalhoz tartozó sugági, bisztrai és gotuli erdőgondnokságok 61,288 kath. holdkiterjedésű évi 1500 korona; ugyanezen erdőhivatalhoz tartozó kudsiri erdőgondnokság 31,972 kat. hold kiterjedésű vadászterülete évi 600 korona; ugyanezen erdőhivatalhoz tartozó szászvárosi erdőgondnokság 39,436 kat. hold kiterjedésű vadászterülete évi 400 korona kiáltási ár mellett 1904. január hó 1-től 1903. évi december hó végeig terjedő időre: folyó évi november hó 25-én délelőtt 10 órákor a m. kir. földmivelésügyi miniszterium erdészeti főosztályának tanácsstermében (V. ker., Zoltán-utca 16. szám, II. emelet 6. ajtó) nyílt szóbeli versenytárgyalás útján bérbeadtnak. A sugági, bisztrai és gotuli erdőgondnokságok 61,288 kat. hold kiterjedésű vadászterületén a bérlő köteles tíz vadórt tartani s a bérlet első öt évében a lelőhető szarvasok számát évről-évre a m. kir. földmivelésügyi miniszter fogja meg-

állapítani. A kudsiri erdőgondnoksághoz tartozó vadászterületen köteles a bérlő legalább három vadórt, a szászvárosi vadászterületen két vadórt alkalmazni; azon kívül a kudsiri erdőgondnokság kerületében a „Donyán“ vagy a „Boksitúrán“ egy, a szászvárosi erdőgondnokság kerületében pedig Gredistyén és Magurényben egy-egy vadóri lakot saját költségén felépíteni, melyekhez a szükséges nyers faanyagot a kir. erdőkinestár adja díjmentesen és azzal a kikötéssel, hogy a bérlet megszűntével ezen vadóri lakok a kir. erdőkinestár tulajdonába mennek át. Bővebb felvilágosítások az említett erdőhatóságnál nyerhetők.

— **Erzsébet napja.** A kegyelet ünnepét ülte f. hó 19-én városunk közönsége. Erzsébet napját ünnepelte a város. A székesegyházban Imets F. Jákó apátkanonok ünnepélyes istentiszteletet tartott, melyen az összes tanintézetek és hivatalok képviselve voltak. Mise után pedig az állami népiskola ünnepélyt rendezett, melynek műsora a következő volt: 1. Himnus. éneklik az összes növendékek. 2. „Erzsébet királyné“, szavalja: Barta Richárd VI. oszt. tanuló. 3. „Emlékezés Erzsébet királyné“, szavalja: Braun Berta VI. oszt. tanuló. 4. „Alkalmi felolvasás“, tartja Olescher Eugenia tanítónő. 5. „Gyászünnepe“, énekli a vegyeskar. 6. „Sir a király“, szavalja: Erll Ottmár IV. oszt. tanuló. 7. „Emeljetek szöbrot“, szavalja: Schön Szeréna V. oszt. tanuló. 8. Szavalnak: Juhász Gergely V-ik és Hirsch Eugenia IV. oszt. tanulók. 9. Szózat éneklik az összes növendékek.

— **Nem mindegy az,** hogy milyen pótkávé használunk a mindennapi kávéitalhoz. A Kathreiner-féle Kneip-maláta kávé, különleges előállítása következtében, a babkávé kedvelt ízét bírja, ezáltal legalkalmasabb is, egy ép oly ízletes, mint egészséges kávé készítéséhez. A létező sok silány értékű, csalódásig hasonlóan csomagolt utánzatok miatt, hangsúlyozzuk minden bevásárlásnál a Kathreiner-nevet, és ne fogadjunk el más, mint eredeti csomagokat Kneipp páter védjeggyel.

— **Műkedvelői előadás.** Az Oppenheimer-féle zeneiskola növendékeivel és néhány gyulafehérvári ifjú szíves közreműködésével e hó 21-én szombaton a sétatéri vígadó termében jótékonycélu, tánczczal egybekötött műkedvelői előadást rendez, a vörös kereszt-, ízr-, román és szász egyletek javára. Kezdeté este fél 8 órákor. Belépti díj személyenként 1 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Schäser Ferencz könyv- és papírkereskedésében. Műsor: 1. Mignon. Zongorán előadják: Springer S., Stern J., Veisz H. és Grund A. kisasszonyok. 2. Üdvözlő a bácsitól. Vigjáték 1 felvonásban. Irta Szomaházy István. Személyek: Pongrácz úr Bigner E. ur. Pongráczné asszony Porucz M. k. a. Vilma a leányuk Rejöd I. k. a. Talján, ezredes Sinkovich L. ur. Lujza tánt Neugebauer T. k. a. Huszár ur Ehrlich L. ur. Szobalány Neugebauer E. k. a. A szindarab ének-részt előadja Rejöd I. k. a. 3. Belisario. zongorán előadják: Stern J. és Springer S. k. a. 4. A levél. Magán-jelenet, előadja Weisz G. k. a. 5. Hunyady László Zongorán előadja Grund A. k. a. 6. Hármasszövetség. Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Torkos László. Személyek: Kamilla, Olga, Piroška nővérek Dimitrovich M. k. a., Weisz H. k. a., Kerekes I. k. a. Rétfalvy Zoltán felsőszilv. Toma L. ur. 7. Végzetes megbízás. (Tragikomikus előadás.) Szerző és előadja: Fischer T. ur. Ezek után táncz!

— **Szöllőoltványok beszerzése.** A kik az állami szőlőtelepekről akár rendes, akár kedvezményesen áron akarnak szőlőoltványokat venni vagy ingyenkapni kérésüket az illetékes szőlőszeti és borászati felügyelőséghez f. évi nov. 30-ig adják be. Első esetben a kérés az előbbi hivatalhoz, utóbbi esetben a földmiv. minisztr. czímzendő.

— **Alvinczi állatvásár.** A földmivelési minisztr. cegedélyezte, hogy f. évi nov. 23 és 24 Alvinczen állatvásár tartassék.

A közönség köréből.)*

Kivégzett embernek.

Csak röviden válaszolok Önnek, mert aki fogadatlant prókátoros sorait elolvasta a mult számban, az meggyőződhetett, hogy nekem igazam volt s az a másik kivégzett úr igenis tiszteletlenül nyilatkozott tanárairol. Hogy az illető nem 14 tanárát szapulta meg, hanem csak 13-at, hogy nem 10 évig járta a gymnáziumot, hanem 11-ig s hogy bölcsoje fényes teremben ringott s nem petróleummal világított kumyhóban, — ki fogja ezt mentségül tekinteni! Én kaczagni fogok rajta, sőt még azért sem érzek lelkiismeretbeli furdalásokat, hogy sze-

*. Az e rovatban megjelent közleményekért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

gény iparos létemre rászóltam arra a nagyon előkelő származású fiatal urra. Még pedig azért sem, mert ha ön jobban szereti az igazságot, mint a papot, hát én is többre becsülöm a tisztességtudást az előkelő származásnál. Még azt akarom tudtára adni a kivégzett embernek, hogyha százszor is fog rászólni, akkor is fenn tartom a nyilatkozatomat.

Ember.

Szerkesztői üzenet.

Sz. Sz.-nek. Sajnáljuk, hogy ez alkalommal s ebbgn az ügyben cikkét közre nem adhatjuk, de még csak nem is indokolhatjuk, hogy ezt miért nem tehetjük.

Sz. 6799—1903. telekkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Albina“ nagyszabenyi takarékpénztár és hitelintézet végrehajtónak Valase Istina drassói lakos végrehajtást szenvedő ellen 100 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a drassói 158 számú telekjegyzőkönyvben A + 9—11 13—15 rendszám alatti ingatlanokra összesen 880 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1903. évi december hó 1-én** d. e. 9 órákor Drassó községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. tez. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. tez. 170 §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvszék telekkvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1903. évi szeptember hó 18-én.

A kivonat hitelességét igazolja:

Bohuezky János kir. telekkvi kiadó.

Sz. 9028—1903. tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sulkó és Vinernitz budapesti czég, nemkülömben Löw Károly és Pekri Sándor végrehajtóknak Abraham Mór gyulafehérvári lakos végrehajtást szenvedő ellen 64 korona 10 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári 304 sz. telekjegyzőkönyvben A + 2 rendszám 624/1, 624/2, 625/1, 625/2 hrsz. ingatlanból Abraham Mór végrehajtást szenvedőt megillető ¹/₂ rész jutalékára 3654 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1904 évi január 23-án** délelőtt 9 órákor a keblű telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kiáltási árának 10% készpénzben, vagy az 1881. LX. tez. 102. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. tez. 170 §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1903. évi november hó 2-án.

A kivonat hitelességét igazolja

Bohuezky János kir. tlkvi kiadó.

Sz. 6582—1903. tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bite János és Muntean Izdraila kutfalvi lakos végrehajtónak Vinczán Niculae kutfalvi lakos végrehajtást szenvedő ellen 216 kor. 60 fillér tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kutfalvi 362 sz. tljkvben A + 1. 3. 4—12 rendszám alatti ingatlanokra összesen 846 korona becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1903 évi december hó 17-én** d. e. 9 órákor Kutfalva község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kiáltási árának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-vényt átszolgáltatni.

A kir. törvszék telekkvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1903. évi október hó 3-án.

A kivonat hitelességét igazolja

Bohuezky János kir. tlkvi kiadó.

Bámulatos olcsó!

A raktár kisebbitése végett
MORENO K.

gyulafehérvári czég

az összes raktáron levő árukat f.
évi nov. 1-től december végeig
bámulatos olcsó áron
adja el.

Tessék az alkalmat fel-
használni, míg a készlet tart.

Szives látogatásért esd

Moreno K. czég

Gyulafehérvárt, (főtér.)

Bámulatos olcsó!

ÁRJEGYZÉK.

Női ruhához való téli posztó 120 cm.
széles á 50 krtól feljebb.

Mosó barchet 15 krtól feljebb.

Téli Jäger-féle férfi és női ingek és
nadrágok á 50 krtól feljebb.

Szintén Jäger-féle gyermek ingek és
nadrágok á 30 krtól feljebb.

Színes függönyök egy ablakra való á
1 frttól feljebb.

Beszegett szélű finom zsebkendők 5
krtól feljebb.

Paplan, 2 személyre való á 2 frt 20 krtól
feljebb.

Félselyem paplan, 2 személyre való á 4
frt 50 krtól feljebb.

Azonkívül nagy választék menyasszonyi ke-
lengyékiből, kész női ingek, korzetek Chiffon és
Barchetből, Tunis- és csipke függönyök, női blu-
szok, férfi és női nyakkendők, Eső- és napernyők,
Chiffonok, Rumburgi vásznak, Törülközőkendők,
Asztalterítők, Servettek, férfi és női Harisnyák stb.

MINDEN BÁMULATOS OLCSÓ.

Becsés látogatást kér

tisztelettel

Moreno K.

Ingyen és bérmentve kap

mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes

legfinomabb Liköröket és Rumot

hideg uton minden készülék nélkül még a legkisebb mennyi-
ségben is országszerte ismert aromáimmal előállítani.

WATTERICH A.

Budapest, VII., Dohány-utca 5. szám alatt.

PÉNZT, SOK PÉNZT,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztes-
ségesen minden szakismeret nélkül

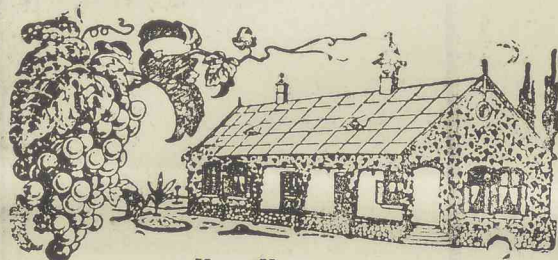
Küldje be címét E. 995. jelige alatt a következő
cízre: Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim, Meerfeldstr.

Aki egy csésze jó teát óhajt élvezni, kérje mindenütt a
a világ legjobb és legfinomabb teáját és az

Indra-tea,

mely Chinának, Indiának és Ceylonnak legfinomabb tea-
keveréke. — Valódi csak eredeti csomagolásban. Raktá-
rokat a hirdető táblák mutatják.

Helyben kizárólagosan Id. Misselbacher J. B. cégnél kapható.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és
kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas,
(bár kuszó természetű) mert nagyjából ha meg-
nő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el
eredményt eddig, — hol lugasnak alkalmas fajokat
ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész
szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más
édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s
nincsen oly ház, melynek fala mellett a legeseké-
lyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezen-
kívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb.
a legremekebb disze, anélkül, hogy legkevesebb
helyet is elfoglalna az egyébre használható részek-
ből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden
évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fény-
nyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve
küldetik meg, aki címét egy levelezőlapra tudatja.

Czím: Érmeléri első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Óh jaj!

Megfojt ez az át-
kozott köhögés!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és elnyálká-
sodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger-mellpasztillái

az étvágyat nem rontják

és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fil. Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“

GYÓGYSZERTÁR. Budapest, VI., Váci-körút 17.

KAPHATÓ GYULAFEHÉRVÁRT: Fröhlich Gy., Nagy Endre, Storfer Leó gyógyszer-táraikba.

N-ENYEDEN: Kovács Ú. József, Papp János gyógyszerészeknél.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

EPILEPSIA

A ki eskőben vagy göresők s más ideges bántalmakban
szenvet, kérjen felvilágosítást ezen bajok megszünteté-
séről. A bő magyarázatokkal szolgáló füzet (broszúr) kap-
ható ingyen és bérmentve a következő czímen: **Schwa-
nen Apotheke Frankfurt a. M.**

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több
mint 34 év óta megbízható bedörzsölésül al-
kalmaztatik köszvény-nél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásár-
láskor óvatossak legyünk és csakis
eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“
védjeggyel és a „Richter“ czéggel
fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban
a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. Főraktár:
Török József, gyógyszerésznél
Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,

csász. és kir. udvari szállítók.

Rudolstadt.

Amerika.

Indulás Havreből minden szombaton a
Franczia hajóvonalattal.

Jó és gyors közlekedés, kitűnő ellátás bor,
és likörrel együtt. Bővebb tájékozást ad in-
gyen és bérmentve a

Französische Linie

Wien, IV. Weyringergasse 8.

NAGYENYEDI KISEGÍTŐ TAKARÉKPÉNZTÁR R-T.

Alaptőke: 300,000 korona.

Tartalékalap: 100,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra.

Előnyös kölcsönt nyújt betáblázásra.

Kereskedelmi váltókat 6%-al számítol le.

Váltókölcsönt 6 1/2%-ra ad

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig

ÜGYNÖKÖK

kik magán felekkel ismeretségben vannak, ha-
vonkint **30 korona fix fizetéssel** és magas
jutalékkal azonnal és mindenütt, úgy városban
mint vidéken kerestetnek egy minden ház-
tartásban ugymint polgári házakban és gazdák-
nál feltétlen szükséges nélkülözhetlen cikk
eladására. Ezen ügynökséget bárki, a ki-
nek némű ismeretsege van, mellékfoglalkozás-
nak elvállalhatja. Ajánlatok beküldendők

„Neuheit 1903.“ Rudolf Mosse Wien.

Hirdetések
jutányos árban fel-
vétetnek e lap
kiadóhivatalában.

Köhögésben szenvedők

vegyék a néger ismert és bevált köhö-
gést csillapító és kellemes ízű

Kaiser-féle

Mell-Caramella

czukorkákat.

2740 közj. hitelesített bizonyít-
ványok tanuskodnak a be-
vált biztos eredményről,
melyek szerint a Kaiser-féle mellcu-
korkák használata köhögést, rekedt-
séget, náthát és nyálkaságot meg-
szüntetett. Csak az valódi, melynek
külsője „három fenyő“ védjeggyel van
ellátva.

Csomagok 20 és 40 fillérért kapha-
tók: **Storfer Leó** gyógyszer-tárban
Gyulafehérvárt.

PAPP GYÖRGY KÖNYVNYOMDÁJA

GYULAFEHÉRVÁRT.

ZELJESEN UJONNAN BERENDEZETT KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZÉS.
KÖNYVKÖZÉSZETI MŰHELYVEL KAPCSOLATBAN.

— 2. cz. —

— A kor követelményei előtt meghajolva, és a nyomdát igénylő közönség iránti előzékenységből is — Isten segedelmével és ügyszerető úri emberek nemeslelkű felebarátok támogatásával — **ÚJ KÖNYVNYOMDÁT** rendeztem be, minél fogva azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a typográphiától ma már oly sokat kívánó legfokozottabb feltételeknek is eleget tehetek.

— Könyvnyomdám változatos és nagymennyiségű modern betűfajokkal, szép-alakú szövegbetűkkel, többféle segédgépekkel és a könyvnyomtatáshoz megkívántató összes eszközökkel fel van szerelve, úgy, hogy bátran állíthatom hogy erdélyi hazarésünkben kevés nyomda lehet felszerelés tekintetében ennél előbb való.

— De mindemellett ez a felszerelés csak alapjául szolgál egy nagy, minden versenyre képes könyvnyomdának, a mennyiben teljes erőmből arra fogok törekedni, hogy Isten segedelmével könyvnyomdámot újabb meg újabb eszközökkel erősítsem, bővítsem és a versenyre képessé fejlesszem.

— Nagyon természetes, hogy ezen szándékomat csakis úgy leszek képes megvalósítani, ha a t. közönség eddig tanúsított becses támogatásával ezután is szerencsétlenül fog, — a mit remélve, és kérve, vállalatomat jóindulatába ajánlva, vagyok

— Gyulafehérvárt, 1903. június hó. — hazafias tisztelettel

PAPP GYÖRGY, könyvnyomtató.

Tisztelettel ajánlom továbbá **KÖNYVKÖTŐ-ÜZLETEMET**, a hol is mindenféle könyvkötői munkákat elvállalok s azokat gyorsan, pontosan, tartósan és eszesen a legjutányosabb ártért elkészítek.

Könyvnyomdám a következő állandó jellegű hetilapok és folyóiratok kiadásával van eddig megbízva: **Erdélyi Oltáregyleti Lap.** (Havi közlöny.) — **Közművelődés.** XXVI. évfolyamában. (Heti lap.) — **Alsófehérmegyei Tanúgy.** (Havi közlöny.) — **Gyulafehérvári Hírlap.** XVII. évfolyamában. (Heti lap.)